

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 44. An & quando clericus contrahendo matrimonium privandus beneficiis præhabitis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

Quest. 44. An & qualiter Clericus contrahendo matrimonium beneficii privandus sit?

R Esp. ad primum: Circa hanc quæstionem à SS. Canonibus statuuntur sequentia. Imprimis Clerici majoribus Ordinibus initiati, si matrimonium contrahere præsumperint, ad dimittendas uxores, agendamque poenitentiam de commisso scelere per suspensionis & excommunicationis sententiam compellendi, & insuper beneficiis præhabitis, privandi dicuntur. *c. 1. h. t. junctâ Gloss. fin. Pirh. h. t. num. 4.* & sic ea amittere coguntur. Clerici vero tantum initiati minoribus, si uxorem, uti possunt, duxerint, ad retinendas uxores, & beneficia dimittenda per censuras compellendi dicuntur. *cod. c. 1.* quia matrimonium tale validum, & beneficia unâ cum eo retineri nequeunt. Tum, quia, ut dicitur *c. diversis h. t.* in clericorum conversatione cithara malè concordat cum psalterio: hoc est, ut Gloss. *ibidem v. cithara.* Laicalis conversatio cum clericali ministerio. Tum quia alligatus uxori cogitat, quomodo placeat uxori, & sic divisus quasi in duo plenam sui non habeat potestatem, ut ei à quo stipendium recipit, plenius famuletur. Tum denique quia per tales rerum Ecclesiasticarum substantia solet deperire, dum ea, quæ ecclesiæ sunt, uxori, filiis, nepotibus alendis largiuntur. *c. Syracusane. dist. 28.* unde *cit. c. diversis.* Papa mandat Episcopo loci ut hujusmodi beneficiis, quæ in sua diœcesi adepti, privet, cum hac tamen exceptione: nisi fortè talibus Episcopus ipse scienter (hoc est, conscius de matrimonio ab iis contracto, aliterve inhabilibus ut Pirh. *h. t. num. 6.*) contulerit beneficia illa; tunc enim, non per ipsum Episcopum, sed per superiorem, puta, Metropolitanum vel Papam sint privandi; cum juxta *c. veniens de filiis Presbyt.* & Gloss. *in cit. c. diversis. v. non per te.* Episcopus proprio facto contradicere, illud reprobare & rescindere non potest. Secus, si ignoranter illis ea contulit; tunc enim per se illos privare poterit. *cit. Gloss. in idem c. diversis v. scienter.* Et si tales relinquere noluerint beneficia, ab Episcopo denunciari possunt superiori, nempe Papæ, non tamen accusari. Pirh. *cit. num. 6. in fine.* citans Innoc. *in cit. c. diversis. num. 2. & 3.* Denique statuitur *c. quod à te. h. t.* quod si clerici minorum Ordinum beneficiati ad incontinentiam prona accipiant uxores, priventur beneficiis. Ita tamen, ut, si ecclesiis in quibus intitulati, seu beneficium habuerunt, aliqua sua bona contulerint (quemadmodum olim frequens erat, ut clerici ecclesiæ seculari vel regulari sua bona seu possessiones suas conferrent) illa ipsis, postquam ab earum ecclesiarum ministerio & beneficio remoti fuerint, restitui debeant. Quod ipsum tamen cum Abb. *in cit. c. quod à te. num. 3.* ita distinguit Pirh. *h. t. num. 10.* Ut, quando hujusmodi clerici, seu conversi & oblati, ut vocantur se principaliter obtulerunt Ecclesiæ, bona vero sua accessorie, seu cum habitudine ad personam suam (quod factum in dubio censetur, si facta donatio omnium bonorum, vel saltem majoris aut magnæ partis eorum, ut Abb. *in c. 3. h. t. num. 5. & 6.* Sanch. *l. 7. mor. c. 12. à num. 6.* loquens de donatione facta à novitio, apud Pirh. *cit. n. 10.*) Si recedant ab Ecclesia, uti possunt, bona ipsis reddenda, accessorie sequente principale, & quia

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

recedendo, tacite donationem factam ob causam, causâ non secutâ, revocare censentur. Si verò bona sua absolute principaliter & per se donarunt, ea repetere & recuperare nequeunt, dum ab ecclesia recedunt, nisi fortè, pauperes sint, & non habent, unde vivant; cum donatarius, cui facta donatio in magna quantitate, debeat donatorem ad inopiam redactum alere, ut Laym. *th. mor. l. 3. tit. 4. c. 12. num. 17.* & alii.

2. Resp. ad secundum: Dum citati canones dicunt, clericos conjugatos præhabitis beneficiis privandos esse, & compellendos ad ea relinquenda, ne contradicant aliis canonibus dicentibus & statuentibus, illos ipso jure privatos esse, id ita intelligendum non de ipso jure & titulo beneficii, sed de possessione illius ac fructuum, quod ea privandi per actualem expulsionem, etiam manu militari, ut Barbof. *in c. 1. h. t. num. 2.* & ad eam relinquendam per censuras, dum eam, postquam privati jam ipso jure titulo & jure beneficii, injustè vel etiam violenter retinere pergunt. Barbof. *l. c. Pirh. h. t. num. 12.* cum Gloss. *in idem c. 1. v. relinquenda.* ubi ea ait: meritò compellendi sunt, ut ea dimittant, quia vacare intelliguntur ipso jure. Unde quò ad factum solum sive possessionem retorquetur illa compulsio.

Quest. 45. An igitur & qualiter ipso jure amittantur beneficia & pensiones contracto à clericis matrimonio?

R Esp. ad primum: Clericus beneficiatus in minoribus constitutus validè contrahens matrimonium per verba de præsentè, ipso facto & jure amittit beneficia, eaque vacant citra omnem sententiam Judicis, ita ut statim ab eo momento conferri possint alteri. Arg. *cit. c. 1. Gloss. ibid. v. relinquenda.* Abb. *num. 4.* Barbof. *num. 2.* Pirh. *num. 11.* Sanch. *de matrim. l. 7. d. 42. num. 4.* Clarus *§. fin. quæst. 73. num. 5.* Paris. *de resig. l. 1. quæst. 1. num. 12.* Azor. *p. 2. l. 7. c. 16. quæst. 4. & 5.* Tusch. *lit. C. concl. 342. & lit. M. concl. 148.* Gonz. *ad Reg. 8. Cancell. gl. 15. num. 43.* Ricc. *in pr. for. eccles. decis. 20. num. 3. in 1. editione. aliàs resol. 212.* & alii, quos magno numero citat. Barbof. *loc. cit.* Ratio est, quòd matrimonium sit incompatible cum beneficio ecclesiastico. Ac proinde, dum id scit, aut scire debet clericus, se illud unâ cum eo retinere non posse, ipso facto suo ducendo uxorem, seu sponte assumendo hunc statum incompatible, sub cuius non assumendi conditione illi collatum beneficium, beneficio tacite renunciat, & sic per resignationem hanc seu spontaneam dimissionem, & nullatenus per modum pœnæ, utpote quæ non incurritur ante sententiam Judicis, vacat beneficium, non obstante, quòd aliàs resignatio non valeat, nisi interveniente autoritate superioris recipientis illam; cum id procedat in resignatione expressâ, quæ fit per verba, non verò in ea, quæ fit factò; quemadmodum clericus clericale privilegium non amittit, renunciando illi verbo, bene tamen factò. Neque etiam obstante, quòd aliàs ab initio habilis ad beneficium, non perdat illud superveniente inhabilitate. V. g. irregularitate; cum id verum sit loquendo præcise de inhabilitate, non verò interveniente resignatione, ut Pirh. *num. 12.* cum Sanch. *l. c. n. ult.* Unde etiam non obstat

D

quòd